

[Kirkeministeren.]

kirker med 3 eller flere præster skal besættes på særlig måde, idet der af ministeriet skal udpeges 3 blandt samtlige ansøgere, som menighedsrådet så er begrænset til at vælge imellem på nærmere fastsat måde. Der er næppe tvivl om, at denne bestemmelse allerede har gjort nytte. Men de herved åbnede muligheder er langtfra tilstrækkelige til at løse spørgsmålet.

Hertil kommer, at lovændringen fra 1953 kun omfatter embeder under udprægede byforhold. Der må her tages ganske særlige hensyn, således at kun en begrænset kreds af dem, der skulle hjælpes, kan komme i betragtning som egnede. Det nu foreliggende forslag må derfor tages som et nødvendigt supplement til den tidligere begrænsede ordning. Men jeg skal samtidig påpege, at det, hvis man anerkender, at der foreligger et spørgsmål, som kræver en løsning, er uheldigt, at det kun er visse bestemte menigheder, der skal have byrden ved sagens løsning. Det kan vel være rimeligt, at man der, hvor man har mere end to præster ved samme kirke, yder et større bidrag end andre steder, således som fastsat i den omtalte lovbestemmelse, hvorefter menigheden i sådanne tilfælde først skal afgive et af embederne til en særordning. Menighederne i den øvrige del af landet bør også give deres bidrag til løsning af det fælles problem. Og det kan vist ikke være for vidtgående at foreslå, at hver menighed skal afgive en del af sine rettigheder så sjældent som hver tiende gang, embedet bliver ledigt.

Løvrigt skal jeg tillade mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, herunder til at lovforslaget er udarbejdet på grundlag af en del af det lovforslag angående ændring i menighedsrådsloven, som blev fremsat i 1948, men med forskellige ændringer og da specielt med den ændring, at menighedsrådet skal have 6 ansøgere at vælge imellem, samt at tilsvarende regel også skal gælde de tidligere omtalte købstadembeder, hvor der nu kun præsenteres menighedsrådet 3 ansøgere. Jeg mener, at det herved skulle sikres, at der altid blandt de udpegede ansøgere vil være præster, som også menighedsrådene vil finde passende til de særlige forhold i vedkommende menighed.

Løvrigt er jeg naturligvis villig til at tage

op til fordomsfri drøftelse de forslag, som muligt måtte fremkomme under sagens behandling i det høje ting, under forudsætning af, at forslagene er egnede bidrag til løsning af problemet, selvom de skulle afvige væsentligt fra de tanker, der har fundet udtryk i det foreliggende lovforslag.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne*.

Efter dette lovforslag foreslås oprettet en stilling som skolekonsulent for folkeskolen på Færøerne samt skabt hjemmel for, at færøske folketingsmænd, der er lærere ved folkeskolen på Færøerne, med hensyn til godtgørelse for de vikarudgifter, stillingen som folketingsmand påfører dem, ligestilles med folketingsmænd, der er lærere ved folkeskolen i det øvrige kongerige.

Der har på Færøerne allerede gennem længere tid bestået et ønske om oprettelse af en selvstændig konsulentstilling for den færøske folkeskole til afløsning af den fra ældre tid bestående bygdeinspektion, der blev udøvet af aktivt virkende lærere, siden 1938 således, at der har været en særlig inspektør med idrætten. Da denne ordning i det hele ansås for forældet og utilstrækkelig, foreslog Færøernes skoledirektion i 1938 oprettelse af en konsulentstilling på linie med de amtskonsulentstillinger, der for det øvrige kongeriges vedkommende var skabt ved skoletilsynsloven af 1933. Dette forslag mødtes med velvilje fra alle sider, og ved finansloven for finansåret 1939—40 skabtes hjemmel for afholdelse af statens bidrag til afløsning af en honorarlønnet amtsskolekonsulent på Færøerne. På grund af krigen blev stillingen imidlertid aldrig besat, og bevillingen bortfaldt i 1950—51.

Ved forhandlingerne i forbindelse med forslaget til den færøske lærerlønningsslov af 1949 blev spørgsmålet påny overvejet, men der opnåedes ikke enighed om stillingens nærmere karakter, og lagting og landsstyre indskrænkede sig herefter til for landskassens regning at oprette en fast stilling som idrætsinspektør, således at denne stillings indehaver kunne påtage sig en del af de opgaver, der skulle påhvile en konsulent. I 1953 har lagtinget vedtaget at nedlægge

[Undervisningsministeren.]

stillingen som idrætsinspektør og anbefalet, at konsulentstillingen nu søges oprettet med en lønning, der svarer til den for amtsskolekonsulenter og folkeskolens faginspektører i det øvrige kongerige normerede løn, og med tilsvarende faglige opgaver tillempt efter øernes særlige forhold og krav.

Konsulentens lønning vil efter forslaget blive dækket af statskassen og landskassen med halvdelen fra hver — den delingsnorm, som i almindelighed gælder for lærerlønningerne på øerne — og stillingen vil iøvrigt være undergivet de i den færøske lærerlønningsslov indeholdte almindelige bestemmelser af lønnings- og pensionsretlig karakter.

Det må anses for særdeles ønskeligt og af den største betydning for den videre udvikling af den færøske folkeskoles arbejde, at der gennem oprettelsen af den her foreslåede stilling gives såvel den enkelte skole som skoledirektionen mulighed for at opnå bedst mulig vejledning på det pædagogiske område, idet en sådan skolekonsulent på en ganske anden måde end hidtil vil kunne formidle kontakten mellem folkeskolen på Færøerne og i det øvrige kongerige og derved sikre en ensartet udvikling.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om en ligestilling af lærere i den færøske folkeskole med folkeskolelærere i det øvrige kongerige, forsåvidt angår betaling af vikarudgifter i forbindelse med virksomhed som folketingsmand.

Efter de nugældende regler haves der for Færøernes vedkommende ikke hjemmel til nogen særordning med hensyn til afholdelse af vikarudgifter, således at folketingsmændene af deres lærerløn selv må udrede løn til vikar.

Efter § 41, stk. 2, i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn er ordningen for lærere ved folkeskolen i det øvrige kongerige, der er folketingsmænd, den, at der i den periode, hvor folketingsmandens embede bestrides af en vikar, indeholdes $\frac{1}{3}$ af folketingsmandens lærerløn til delvis dækning af vikarudgiften, medens den øvrige udgift afholdes af statskassen.

Det må betragtes som ganske rimeligt, at der for Færøerne indføres den samme ordning som den for det øvrige kongerige

gældende, således at færøske lærere, der er folketingsmænd, i denne henseende ligestilles med lærere fra det øvrige land.

I henhold til bestemmelserne i loven om det færøske hjemmestyre har dette lovforslag være forelagt hjemmestyret til betænkning. I lagtinget vedtoges forslaget om oprettelse af en konsulentstilling med 17 stemmer mod 0, medens forslaget om godtgørelse af vikarudgifter kun opnåede 11 stemmer, hvor 13 stemmer udkrævedes til opnåelse af flertal. Alligevel synes det rimeligt at gennemføre forslaget, der også som helhed er anbefalet af statsministeriet.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Ændringer i rets- og politikeredsinddelingen m. v.).

Valgt blev: *Edel Saunte, Lysholt Hansen, Per Hækkerup, Peter Jørgensen, Holger Larsen, K. Axel Nielsen, Ravn, Chr. Thomsen, Vagn Bro, Gideon, Karlskov Jensen, Lorentzen, Helga Pedersen, Thestrup, Bruun de Neergaard, Gottschalck-Hansen og Kirkegaard.*

Den næste sag var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om forlængelse af lov om bortsalg af visse brugte personmotor køretøjer.

Valgt blev: *Heising, Victor Gram, Peter Jørgensen, Aage Knudsen, Holger Larsen, Th. Mikkelsen, Hans Rasmussen, Edel Saunte, From, Jørgen Gram, Holmberg, Karlskov Jensen, Harald Nielsen, Poul Claussen, Marie Antoinette von Lowzow, Reedtz-Thott og Kirkegaard.*

Den følgende sag var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 59).